

Ракицька С.О., Жусь О.М.

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ КОРПОРАТИЗАЦІЙНИХ СТРУКТУР

Найважливішою особливістю сучасних національних економічних систем і світової економіки в цілому є прискорене зростання концентрації капіталів і виробництв в різних сферах господарської діяльності. Найбільш очевидним проявом масштабної централізації капіталу є формування різноманітних форм фінансово-промислових корпоративних структур, які володіють значним виробничим капіталом і можливістю акумуляції фінансових ресурсів [3].

В рамках корпорації спільно функціонують окремі підприємства на основі з'єднання виробничих, наукових і комерційних інтересів за умови делегування окремих повноважень і централізованої регуляції діяльності кожного з суб'єктів спільним органам управління. Характер і умови договірних стосунків обумовлюють організаційно-правову форму новоствореної структури.

Основними характеристиками корпорації як цілісної системи є сукупність учасників, єдність цілей, ресурсів, спільний апарат управління, правила і процедури ухвалення рішень. Необхідно зазначити, що існують певні закономірності їх формування і функціонування – це принципи, методи, стилі керівництва, інформаційна база, організаційна поведінка.

Базою для створення таких інтеграційних форм підприємств є взаємозалежність розвитку галузей економіки, синхронне зростання техніко-економічного рівня взаємопов'язаних видів діяльності, необхідність комплексного використання сировини і інших ресурсів, диверсифікація.

Основними завданнями об'єднання господарських утворень є:

1. підвищення ефективності роботи в результаті об'єднання зусиль учасників, а також розвиток внутрішньої кооперації наукових, проектних, виробничих і інших організацій в єдиний господарський комплекс;
2. завоювання ринку збуту товарів і зміцнення на ній;
3. закріплення постачальників сировини, матеріалів, комплектуючих деталей, вузлів та інших ресурсів;
4. прискорення технічного розвитку виробництва.

Таким чином, корпорація за умови дотримання правил її побудови і вибору оптимального складу структурних елементів є конкурентоспроможною бізнес-системою, створеною шляхом інтеграції економічних суб'єктів, на основі певної ієрархії пріоритетності завдань.

Таке об'єднання суб'єктів господарської діяльності здатне утримувати значну частку ринку, а, отже, забезпечувати високі економічні показники і фінансову стабільність. Конкурентоспроможність в даному випадку забезпечують наявність власних можливостей для фінансування розвитку науки і виробництва, швидка адаптація і стійкість до змін зовнішнього середовища, висока при-

важливість для інвесторів і кредиторів, існування додаткових резервів для вирішення соціальних проблем [4].

Створення інтегрованої структури – це складний процес, що характеризується певною послідовністю дій. Модель формування корпорації складається з низки послідовних заходів із зворотними зв'язками, які дозволяють вести коректування цілей, завдань, а також розробити результуючі показники економічного стану виробничого комплексу. Початковим етапом цього процесу є визначення мотивації і основного аспекту (аспектів) створення нової структури. Подальші заходи включають:

1. моніторинг і обробку початкової статистичної і управлінської інформації. По суті це аналіз сильних і слабких сторін підприємств – потенційних учасників об'єднання. При його здійсненні можуть бути використані методики SWOT-аналізу, GAP-аналізу, проведена оцінка фінансового стану, рентабельності і ліквідності суб'єктів господарювання, які можуть бути включені в корпорацію;

2. розробку основних цільових установок діяльності інтегрованої структури, які включають систему пріоритетів її функціонування на всіх управлінських рівнях;

3. формулювання стратегії розвитку об'єднання – в процесі опрацювання альтернативних варіантів розвитку можуть бути використані методики портфельного аналізу, оцінки стадії життєвого циклу товарів (або бізнес-одиниць) підприємств – учасників [2]. При здійсненні оптимальної побудови виробничого ланцюжка корпорації можуть бути застосовані економіко-математичні оптимізаційні моделі, наприклад, сформовані на основі транспортної задачі [1];

4. вибір прийнятної моделі та відповідної стратегії об'єднання. На основі розробки критеріїв важливості цілей розвитку корпорації та ієрархії пріоритетності завдань, що стоять перед нею, формуються основні аспекти здійснення інтеграційного процесу, і внаслідок цього обирається її оптимальна модель;

5. визначення справедливої пайової долі учасників – на цьому етапі оцінюються внески кожної сторони, які можуть бути здійснені в грошовій формі, у вигляді майнових і немайнових прав, інтелектуальній власності та ін.;

6. формування організаційної структури і ключових бізнес-процесів, що дозволяють реалізувати стратегію, сприятимуть досягненню сформульованих цілей, не ускладнюючи керування корпорацією і не створюючи зайвих управлінських рівнів і ланок;

7. розробку принципів і механізмів управління об'єднанням – тут формулюються основні положення, визначається прийнятний стиль і методи менеджменту, обґрунтовуються системи мотивації персоналу, умови кар'єрного зростання, матеріальне і моральне заохочення, а також модель соціального захисту співробітників.

8. визначення кількісних показників і оцінку змін стану корпорації; на цьому етапі також аналізуються чинники внутрішнього і зовнішнього середовища, які негативно впливають на діяльність керованого комплексу, і розробляються заходи щодо їх нейтралізації.

9. розробку системи контролю і (при необхідності) коректування бізнес-процесів, що характеризують функціонування корпорації.

Недостатня увага до процесу формування нової господарчої структури приводить до того, що створене об'єднання не може характеризуватися єдиними цільовими установками, принципами управління, ефективними бізнес-процесами і, як наслідок, високою конкурентоспроможністю. В цьому випадку можна констатувати, що інтеграція супроводжується негативним синергічним ефектом, тобто результати спільного функціонування учасників корпорації будуть менші, ніж показники діяльності кожного суб'єкта окремо.

Література

1. Гольштейн Е.Г., Юдин Д.Б. Задачи линейного программирования транспортного типа. – М.: Наука, ФИЗМАТЛИТ, 1969. – 384 с.
2. К.Боумен Стратегия на практике. – СПб: Питер, 2003 – 251 с.
3. Кудakov А.С. Терминологические проблемы определения сложных хозяйственных систем //Актуальные проблемы финансов и банковского дела: Сб. науч. тр. – СПб.: СПбГИЭУ, 2005. – Вып.8.
4. Майкл Портер Конкуренция. – М.: Вильямс, 2005. – 608 с.

Ревуцька А.О.

ВПЛИВ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ЧИННИКІВ НА СТАБІЛІЗАЦІЮ КАДРІВ У СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ

Проблема стабілізації кадрів у сільському господарстві велика багатопланова. Вона пов'язана з дією багатьох груп факторів природних, соціально-економічних, соціально-психологічних, етнічних демографічних та ін. Дію даних факторів необхідно розглядати в тісному їх взаємозв'язку, тому що задовільний стан одних із них при недостатньому задоволенні інших негативно позначається на закріпленні трудових ресурсів і значною мірою визначає характер міграційної рухомості сільського населення, особливо кваліфікаційної робочої сили.

Ступінь впливу різних факторів на стабілізацію сільськогосподарських впливу різних факторів на стабілізацію сільськогосподарських кадрів постійно змінюється. Це пов'язано, передусім із дією закону підвищення потреб, сут-